

ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΛΛΟΓΟ ΔΟΛΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΤΟΣ 10ο ♦ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 33 ♦ ΜΑΡΤΙΟΣ 1993
ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΑΛΑΡΗ 52 ♦ 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

10 ΧΡΟΝΙΑ «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ»

Μάρτιο γιορτάζουμε τα γενέθλια των Δολιωτικών. Πέρασαν δέκα ακριβώς χρόνια από την πρώτη έκδοσή τους. Ήταν τότε που το Δολό αποχτούσε τη δική του φωνή τότε που οι Δολιώτες συνειδητοποιούσαν πως κάτι τους λείπει.

Και όμως ο χρόνος έδειξε πόσο ανάγκη είχαν αυτή την εφημερίδα μέσα από την οποία θα μπορούσαν να εξωτερικεύσουν αυτό που τους σιγόκαιγε τα σωθικά. Δέκα χρόνια συνεχούς παρουσίας στη ζωή του χωριού ήταν αρκετά να στεριώσουν βαθιά στην καρδιά των Δολιωτών και να γίνουν αναπόσπαστο τμήμα της ζωής τους. Και όμως στην πρώτη μας έκδοση είμασταν κάπως επιφυλακτικοί όπως και αποφασισμένοι να συνεχίσουμε. Να τι λέγαμε τότε:

«Δύσκολο το βήμα μας να προχωρήσουμε στην έκδοση μιας εφημερίδας. Όχι γι'αυτό δεν θάχουμε τι να πούμε. Είναι τόσα πολλά που αφορούν το χωριό μας.

Το κυριότερο όμως που μας απασχόλησε ήταν να πιάσουμε τον «σφυγμό» των συγχωριανών μας ώστε να προχωρήσουμε ενωμένοι στην ανάπτυξη του Δολού, για να αποκτήσει την παλιά του αίγλη και τη θέση που του πρέπει.

Με την έκδοσή μας αυτή πιστεύουμε ότι πετύχαμε σ' ένα βαθμό το στόχο μας.

Οδηγός μας στάθηκε η αγάπη για το τόπο μας. Το μεράκι για προσφορά. Η εφημερίδα που φθάνει στα χέρια σου φίλε συγχωριανέ, είναι και δικό σου βήμα για να εκθέσεις τις απόψεις

σου και τις παρατηρήσεις σου, που θα βοηθήσουν στη λύση των προβλημάτων. Είναι η φωνή όλων των Δολιωτών που ενωμένοι αγωνίζονται για την ανάπτυξη του χωριού τους.

Η Συντακτική Επιτροπή»

Σήμερα δέκα χρόνια μετά, μπορούμε να εκφράσουμε ανεπιφύλακτα την βεβαιότητα ότι εκπληρούμε τους αρχικούς μας στόχους που ταυτόχρονα είναι και δική σας απαίτηση. Και αυτοί οι στόχοι είναι πολλαπλοί. Ένας από αυτούς είναι να αναζητήσουμε τις ρίζες μας που χάνονται σε μια πλούσια πολιτιστική κληρονομιά. Αυτό θα μας βοηθήσει, να συνδέσουμε το σήμερα με το χθες αναζητώντας ένα καλλίτερο αύριο. Άλλος βασικός στόχος είναι να ανασύρουμε διάφορα προβλήματα του χωριού με σκοπό και οι άλλοι να τα γνωρίσουν και να προτείνουν διάφορες λύσεις. Αλλά και μια πλούσια ειδησεογραφία για τα τεκταινόμενα στο Δολό είναι το καλλίτερο δώρο για τους ξενιτεμένους.

Φιλοδοξία μας είναι να ανοίξουν ακόμα περισσότερο οι ορίζοντες της εφημερίδας, αποκτώντας ακόμα μεγαλύτερη εμβέλεια δράσεως. Όμως για όλα αυτά δεν φθάνει μόνο η δικιά μας επιθυμία, αλλά απαιτείται η μαζικότερη συμμετοχή όλων σας μέσα από τις στήλες της εφημερίδας. Έτσι και το φάσμα των ιδεών που παρουσιάζονται, θα εμπλουτισθεί αλλά και ο ρόλος των Δολιωτικών στη ζωή του χωριού θα αναβαθμισθεί.

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

Οι έντονες προσπάθειες όλων των μελών του Συλλόγου μας, αυτές τις μέρες, που και πως θα διοργανώσουμε καλύτερα το κόψιμο της πίτας μας κούρασαν ιδιαίτερα πολύ. Με την αγωνία αυτή και με το προχωρημένο της ώρας, μόλις ο Μορφέας μου σφάλισε τα μάτια μου βρέθηκα στο Δολό και μάλιστα μαθητής του Δημοτικού!

«...Χιόνιζε παπλαμούδες και τη νύχτα είχε ρίξει και μια παλάμη χιόνι καταγής. Κατηφόριζα απ' το πατρικό

Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΒΡΑΒΕΥΣΕ ΔΟΛΙΩΤΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ

Ο χωριανός μας ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΡΑΚΙΤΣΙΟΣ του Σπυρίδωνος και της Σταματίας, Καθηγητής Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, βραβεύτηκε απ' την Ακαδημία Αθηνών για πρωτότυπη εργασία του, η οποία προωθεί την γεωλογική γνώση στον ελληνικό χώρο.

ΗΤΑΝΕ ΟΝΕΙΡΟ...

μου σπíti μαζί με την αδελφή μου Λίτσα για το σχολείο. Οι φωνές των συμμαθητών μου ακούγονταν μέχρι εδώ που παίζαν χιονοπόλεμο. Μόλις φτάσαμε βλέπω τα παιδιά χωρισμένα

Του ΔΗΜ. ΠΟΤΣΗ

σε δυό ομάδες. Από τη μια ο Ηλίας Βλάχος, Γ. Ντόντης, Γ. Λιόλιος, Θ. Ντεμίρης, Π. Βάσσης, Στ. Ζωΐδης και απ' την άλλη ο Χρ. Γκαλίτσος, Γ. Νάστος, Δ. Σακελλάριος, Π. Ζωΐδης, Ηλίας Μπέτζιος και Κ. Λέκκας. Χαζεύοντας τον χιονοπόλεμο και προχωρώντας σιγά-σιγά προς την πέτρινη τεράστια σκάλα του παλαιού Δημοτικού Σχολείου, ακούω απ' τα απέναντι κτίρια (αμηλικά) να ψέλνουν εκκλησιαστικούς ύμνους ο μπάμπας Αντώνης ο Μπότσικος με τα δυό του παιδιά τον Λάζαρο και τον Σταύρο, που από το πρωί είχαν πιάσει δουλειά. Τόσο πολύ με τράβηξε η ψαλμωδία, που εάν δεν μούρχονταν μια μπάλλα χιόνι στο κεφάλι απ' τον Σταύρο Ζωΐδη που με ξάφνιασε και

➤ Συνέχεια στη 2η σελίδα

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

* Η κοπή της πίτας του Συλλόγου μας

Με επιτυχία και μεγάλη συμμετοχή χωριανών έγινε κι εφέτος η κοπή της πίτας του Συλλόγου μας.

Στις 6 του Φλεβάρη και ώρα 9 το βράδυ, σε γνωστό κέντρο των Ιωαννίνων, μαζευτήκαμε όλοι σχεδόν οι Δολιώτες από τα Γιάννενα και μερικοί νέοι από το χωριό (συνολικά 76 άτομα).

Το πλούσιο τραπέζι η καλή παρέα και η μουσική, μας προσφεραν όρεξη για χορό και διασκέδαση που κράτησε μέχρι τα ξημερώματα.

Τυχερός της βραδιάς, μια και βρήκε το φλουρί της βασιλοπιατας, ήταν το μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου, Γιάννης Φωτόπουλος.

* Αρχεί να υλοποιηθεί

Στην κατασκευή κάδων απορριμάτων, προσανατολίζεται η κοινότητά μας, έπειτα από την τελευταία απόφαση που πήρε το Κοινοτικό Συμβούλιο.

Η τοποθέτησή τους θα γίνει σε κεντρικά σημεία του χωριού και η λειτουργία τους προβλέπεται ν' αρχίσει τους θερινούς μήνες.

Πολύ καλή η απόφασή τους αρχεί να υλοποιηθεί.

* Καλορίζικο

Μόνο λίγοι μήνες ήταν αρκετοί, για τον Ηρακλή Βραβορίτη, να στήσει το παλατάκι του. Η προσωπική εργασία και επίβλεψη αλλά και το περίσσιο γούστο και μεράκι των νοικοκυραίων

➤ Συνέχεια στη 2η σελίδα

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ:

του ΑΧ. ΜΑΡΗ

Πράγματι, σήμερα το Γλωσσάριό μου δεν είναι δικό μου, αλλά είναι του εκλεκτού μου φίλου και συνεργάτη στα «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ» πατριώτη μας (Ρωμπατινομεροπαίου) κ. ΑΧ. ΜΑΡΗ που ζει στη Θεσσαλονίκη.

Σας το γράφω όπως ο ίδιος τόχει στείλει, αφού πρώτα αφάιρεσα, λέξεις και φράσεις, που κατά καιρούς εγώ έχω γράψει. Πάντως είμαι υποχρεωμένος και από τη στήλη τούτη να συγχαρώ και να ευχαριστήσω θερμά τον φίλο μου ΑΧ. ΜΑΡΗ για όλα μέχρι στιγμής έγγραφα και γράφει για τα «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ»:

● Που γκιεράς: Που τριγυρνάς άσκοπα.

● Δεν είναι κατήρης: Δεν είναι ικανός, είναι άβουλος.

● Τι ρέντζελα φοράς: Τι σχισμένα ρούχα φοράς.

● Δεν κόβει η γκλάβα μου: Δεν κόβει το κεφάλι μου.

● Νόμπλια πλέξη: Αραιά πλέξη.

● Πόγες: Τα τσαρούχια.

● Τσελεπίς: Ο καλοντυμένος.

● Τζουραμπτίνα: Η μεγάλη φωτιά.

● Τόμπρος: Ο καλός, ο τίμιος, ο ευθύς.

● Ξαχλιάζω: Περνώ την ώρα μου ευχάριστα.

● Αυτός κόνιασε: Κάθισε παρά τη θέλησή μας.

● Χοϊλής: Απότομος, ερεστικός.

● Κούρβα: Κοινή γυναίκα.

● Σεϊσούζης: Ο γρουσουζής.

● Μπιστούρες: Μπάτσα, πέτρες, χώματα.

● Γκατζαβός: Κακός, πονηρός.

● Καρφοτένης: Ο τοιγκούνης.

● Χουγιασμένος: Ο ματιασμένος.

● Ανεμικιόρης: Ο κακορίζικος.

● Μπρατσόλι: Το τοξωτό πριόνι.

● Ταμπούρι: Φυλάκιο στο ύψωμα.

● Κωστάδα: Απόσπασμα.

● Ντεβεκίλος: Ο ολίγο χαζός, ο κουτός.

Και μία λέξη απ' την κυρία Ευρίκλεια Κουβάτσι, που μόλις έλαβα και την ευχαριστώ. ΔΙΑΝΕΜΩΝΩΣ: Στεγνώνω (Βγάλε τα ρούχα έξω να διανεμώσουν).

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

Συνέχεια από την 1η σελίδα

με πόνεσε, δεν θα το κουνούσα απ' εκεί. Προχώρησα και μπήκα στον προθάλαμο του σχολείου, όπου με περίμενε η αδελφή μου να μου πάρει το κατούλι να το κρεμάσει κοντά με το δικό της και μαζί προχωρήσαμε για την μεγάλη αίθουσα.

Σχεδόν όλα τα κορίτσια γύρω από μια πελώρια στρογγυλή σιδερένια σόμπα για ξύλα, που είχε στη μέση ένα έμβλημα σαν χρυσό που έγραφε «Θεομάστρα ο ήλιος» με απλωμένα χέρια ζεσταίνονταν γύρω-γύρω.

Ήταν εκεί, η Λίτσα Σακελλαρίου, Σταυρούλα Μπίτζα, Ευτυχία Ζωΐδη, Καλλιρόη Πότση και μία κοπέλλα απ' άλλο χωριό συγγενείς και φιλοξενομένη επί χρόνια στο σπίτι του Μανώλη Λατσούνα ονόματι Σοφία και άλλα πολλά μικρά κορίτσια και αγόρια.

Η αίθουσα σχετικά θαμνή, παρ' όλα τα πολλά παράθυρα που είχε, λόγω του χιονιού, και δίπλα σε κάθε παράθυρο στο κενό από μια μεγάλη φωτογραφία όλων των ηρώων του '21.

Απ' την Ανατολική του πλευρά ένα μεγάλο εικόνα με χοντρή ξύλινη κορνίζα και τζάμι οι ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ σε ασημένια φωτοστέφανα. Τη νότια πλευρά κάλυπτε η σκηνή του θεάτρου και με μια βαριά κόκκινη κουρτίνα και δίπλα βιβλιοθήκες, τραπέζια, εποπτικά μέσα του σχολείου, στη δε γωνία όρθια 4-5 όπλα φλόμπερ, δωρεά κάποιου χωριανού, για εξάσκηση των παιδιών στη σκοποβολή!

Στη βόρεια πλευρά ένα μεγάλο, μέσα σε ξύλινο σκαλιστό κάσωμα, ωρολόι εκκρεμές, που όταν κτυπούσε άκουγε όλη η αίθουσα.

Ρωτώ το φίλο μου Αντώνη Λατσούνα, που ήρθε να με υποδεχτεί που είναι ο κύριος;

— Στο καφενείο, τον φώναξε ο καφετζής ο Μπάριμπα Τάκης να τον κεράσει τσάι ζεστό.

Δεν πρόλαβε να τελειώσει ο Αντώνης την κουβέντα και ακούμε το καμπανάκι, που ήταν κρεμασμένο στη στέγη της εξώπορτας να το κτυπά, ο δάσκαλος για μάθημα. Μπαίνοντας μας καλημέρισε, έβγαλε και κρέμασε την καμπαρίνα του και προχώρησε στην έδρα.

Τι ωραίος μου φαινόταν σήμερα ο δάσκαλός μου ο Σπύρος ο Παγούνης. Ψηλός, όμορφος μ' ένα γκρι κουστούμι με μικρές ρίγες, με κάτασπρο πουκάμισο και μπλε γραβάτα, σωστός λεβέντης, με απέραντη ανθρωπιά, καλωσύνη και πνευματικότητα. Όταν μιλούσε ακτινοβολούσε από Δολιωτική σεμνότητα και ευαισθησία, και έλεγα μέσα μου του αξίζει νάναι δάσκαλος και κάτι παραπάνω. Τη σκέψη μου την δέκοψε η φωνή του λέγοντας:

— Σήμερα παιδιά, δεν θα κάνουμε μάθημα, λόγω του κακού καιρού και των μεθαιριανών, απόκρεω.

Ένα Α-α-α! ακούστηκε πέρα ως πέρα. Και συνέχισε: Όσοι από σας θέλουν να ντυθούν την Κυριακή μασκαράδες, να περιμένουν να τους δώσω τις μουτσούνες (προσωπίδες) που έχω στο υπόγειο του σχολείου».

Το ραδιόφωνο του γείτονά μου, ανοιγμένο στην διαπασών, διότι είχε ξημερώσει πλέον, έλεγε ένα παλαιό γνώριμο τραγούδι:

Ήταν όνειρο δεν ήτανε αλήθεια ήταν.....

Μορφές και εικόνες...

Από τη συλλογή του Σπύρου Καρακίτσου (φωτογραφία 50 ετών)

Από τη συλλογή Γόνης Γιάνναρου. Την εποχή που κατασκευάζονταν το σχολείο.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Συνέχεια από την 1η σελίδα

ων, είχαν σαν αποτέλεσμα να ορθώσουν ένα πραγματικό στολίδι. Όλα στην εντέλεια, όλα μελετημένα.

Ευχόμεθα ολόψυχα στην οικογένεια Βραβορίτη να το χαρούν με υγεία και ΧΑΡΑ.

Εκλογές Νομαρχιακών Συμβούλων

Στις εκλογές που έγιναν για την ανάδειξη νέων Νομαρχιακών Συμβούλων στο Νομό μας, επανεξελέγη ο Μάνθος Κολέμπας.

Τον ευχόμαστε συγχαρητήρια και κουράγιο στο δύσκολο έργο του.

Πιστεύουμε πως με την πείρα που διαθέτει και τη γνώση των προβλημάτων της επαρχίας μας και τις ιδιαιτερότητες κάθε χωριού μας να συμβάλλει στην ανάπτυξή τους, υπερασπιζόμενος με σθεναρότητα και επιμονή τα συμφέροντά τους.

Η αδιαφορία της πολιτείας

Αγανακτισμένοι για την αδιαφορία της Νομαρχίας να στείλει έγκαιρα εκχιονιστικό μηχανήμα - και στην περίπτωση του χωριού μας φορτωτή - οι χωριανοί μας είχαν μαζευτεί στο καφενείο και η μόνη τους παρηγοριά κι ελπίδα ήταν το τηλέφωνο -όσο αυτό εργαζόταν ακόμη.

Επικοινωνήσαν τότε και με το Δημοτ. Ραδιοφωνικό Σταθμό Ιωαννίνων και με τη βοήθεια της Αγνής Βραβορίτου, ακούστηκε στον αέρα η αγανακτισμένη φωνή των αποκλεισμένων και η έκκλησή τους προς τη Νομαρχία.

Επρεπε να περάσουν τρεις μέρες ακόμη για να έρθει ο φορτωτής από το Δελβινάκι. Ευτυχώς που δε συνέβη κάποιο επειγόν περιστατικό.

Η αδιαφορία της πολιτείας για τα κάθε είδους προβλήματα τους είναι κι ένας λόγος που κάνει τους χωριανούς μας ν' ανησυχούν και να αισθάνονται ανασφάλεια.

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΟΙ ΠΑΛΙΕΣ ΕΚΕΙΝΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΔΟΛΟΥ ΤΟΥ 1875

Συνεπής προς την υπόσχεσή μου στην τελευταία παράγραφο των όσων έγραφα στα ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ (αριθ. φύλλου 35 Σ/βριος 1992) για τις οικογένειες Δολού που αναγράφονται στο Μητρώο Αρρένων (1875) και τους πίνακες κτηματικού φόρου, έρχομαι να ασχοληθώ στην σημερινή μου προσπάθεια με το θέμα αυτό.

Στο Μητρώο Αρρένων 1875 (έτσι θα το λέμε από δω και πέρα) αναγράφονται 77 οικογένειες με ισάριθμους αρχηγούς οικογενειών, που συμπληρώνονται με 162 άρρενες απογόνους τους, παιδιά, αδέρφια, εγγόνια κλπ. που με το πέρασμα του χρόνου ξεχώρισαν και εδμιούργησαν δική του οικογένεια και απόκτησαν δικό τους ξεχωριστό σπίτι και έγιναν οι 77 οικογένειες του 1875.

Πηγές των στοιχείων και πληροφοριών μου είναι:

α) Το Μητρώο αρρένων 1875.

β) Οι κατάλογοι κτηματικού φόρου των ετών 1872, 1879, 1881, 1883 και 1884. Και τα δύο αυτά από το Εκκλησιαστικό Βιβλίο 1854-1887 και

γ) από ένα χειρόγραφο Δημοτολόγιο Δολού, που συντάχθηκε τον Οκτώβριο του 1919 και θα μας προσφέρει στοιχεία για το έτος γεννήσεως των αναγραφόμενων σ' αυτό κατοίκων Δολού και τη δημιουργία νέων οικογενειών απογόνων των κατοίκων του μητρώου 1875.

Το μητρώο αρρένων 1875 θα πρέπει να συντάχθηκε και γράφηκε μετά το 1874, διότι αναγράφονται σ' αυτό οι: 1) Σακελλαρίου Νικόλαος και 2) Καρακίτσου Νικόλαος του Αθανασίου που γεννήθηκαν το έτος 1874 (τα στοιχεία για το έτος γεννήσεως τους από το Δημοτολόγιο Δολού του έτους 1919. - α/α για τον πρώτο αριθ. 111 οικογενειάς του και για το δεύτερο αριθ. 41 της οικογενειάς του.

Ακολουθώντας τη σειρά, όπως όταν παιδιά πηγαίναμε στα Κάλανα τα Χριστούγεννα και στο Λάζαρο την παραμονή των Βαίων, στη σειρά που είναι γραμμένα και το Μητρώο αρρένων 1875 και οι κατάλογοι του κτηματικού φόρου των ετών 1872, 1879, 1881, 1883, 1884 και τα στοιχεία από το Δημοτολόγιο Δολού 1919 έτους θα

γνωρίσουμε τους σημερινούς κατοίκους του Δολού, τόσο αυτούς που κατοικούν στο Δολό και οπουδήποτε αλλού, αλλά κι εκείνους που δεν υπάρχουν πλέον.

Και ο συσχετισμός αυτός θα γίνει με την αναγραφή α) του αριθμού Μητρώου αρρένων 1875 με την ένδειξη Α.Μ.Α. β) του αριθμού καταλόγου του κτηματικού φόρου με την ένδειξη Α.Κ.Φ. και γ) του αριθμού οικογενειακής μερίδος του Δημοτολογίου 1919 με την ένδειξη Α.Δ. 1919.

Θα διακινδυνεύσω τώρα μια επεξηγηματική διαδρομή και θα φροντίσω όσο μπορώ καλύτερα να προσφέρω όσο το δυνατό περισσότερα στοιχεία για κάθε οικογένεια, γιατί όπως από πρώτη ανάγνωση του Μητρώου 1875 φαίνεται, πολλοί θα δυσκολευτούν να αναγνωρίσουν ορισμένα ονόματα οικογενειών (και είναι αυτά αρκετά) που δεν υπάρχουν σήμερα και σπιτιών που είναι σωριασμένα σε ερείπια.

Και αρχίζουμε από τον αύξοντα αριθμό 1 (ένα) του Μητρώου 1875. Και τον αύξοντα αριθμό αυτού του μητρώου θα ακολουθήσουμε ως το τέλος.

1. Παγούνης Δημήτριος ΑΜΑ.1 - ΑΚΦ 1 - ΑΔ 1919 - 22 όπου αναγράφεται 7μελής οικογένεια και 98 με 2 μέλη οικογενειάς.

Ο Παγούνης Δημήτριος παντρεύτηκε την Ξάνθη το γένος Κουβαρά, που έδωσε το όνομά τους ως ψευδεπώνυμο στις 2 κόρες της Χριστίνα και Τσάντα, στην εγγονή της Χαρίκλεια (κόρη της Χριστίνας, που είχε παντρευτεί ένα μάστορα ονόματι Γαλούση) - και στα δισέγγονα παιδιά της Χαρίκλειας και του Δημήτρη Ζωΐδη (ΑΔ/919 - 22) από τη Μέγγουλη, μυλωνά το επάγγελμα, που μπήκε γαμπρός στον Ξάνθη, και αυτόν τον έλεγαν Μητση Ξάνθη και παιδιά του δισέγγονα της Ξάνθης κράτησαν το ψευδώνυμο Ξάνθης. Τόφορο Ξάνθης, Γάκη Ξάνθης, Δημήτρη Ζωΐδης, έχτισε το υπάρχον σπίτι του Μυλωνά. Το επώνυμο Παγούνη χάθηκε γι' αυτή την οικογένεια, όπως χάθηκε και το μικρό παλιό σπίτι του Δημ. Παγούνη που γκρεμίστηκε όταν χτίστηκε το καινούργιο.

Το σπίτι τα τελευταία χρόνια άλλαξε αφεντικά (η Ευτυχία κόρη του Μητση Ξάνθη πέθανε κι ο άνδρας της έγινε νοικοκύρης σ' αυτό. Και αυτός θ' αποφασίσει για την τύχη του σπιτιού που κληρονόμησε από τη γυναίκα του και το παλιό του Δολού, που ήταν δεύτερη γυναίκα του Δημ. Ζωΐδη. Από οπουδήποτε αλλού, αλλά κι εκείνους που δεν υπάρχουν πλέον.

Το σπίτι τα τελευταία χρόνια άλλαξε αφεντικά (η Ευτυχία κόρη του Μητση Ξάνθη πέθανε κι ο άνδρας της έγινε νοικοκύρης σ' αυτό. Και αυτός θ' αποφασίσει για την τύχη του σπιτιού που κληρονόμησε από τη γυναίκα του και το παλιό του Δολού, που ήταν δεύτερη γυναίκα του Δημ. Ζωΐδη. Από οπουδήποτε αλλού, αλλά κι εκείνους που δεν υπάρχουν πλέον.

2. Παγούνης Παναγιώτης, υιός του Ευάγγελου (1860-1918) ΑΜΑ 2 - ΑΚ Φ. 2 και ΑΔ 1919 99.

Ο Ευάγγελος Π. Παγούνης από το 1880, που τελείωσε τις σπουδές του στη Μεγάλη του Γένους Σχολή της Πόλης και άρχισε να εργάζεται (ο πατέρας του πέθανε στην Πόλη το 1881) μεγάλω-

Του ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΓΟΥΝΗ

σε το μικρό σπιτάκι του πατέρα του, το κοτέται του όπως το λέγανε, γι' αυτό και τη γιαγιά μου τη Βασίλω τη λέγανε Κοτέτσω (ίσως νάχε και κότες για να πουλάει κανένα αυγό) που φτωχή και ορφανή από την Πάνω Χώρα (κάπου στο λάκκο του Ζέρβα σώζεται από το πατρικό της ένας σωρός ερείπια), ήρθε και έσμιξε τη φτώχεια της με τη φτώχεια του Παναγιώτη Παγούνη, που η κτηματική τους περιουσία φορολογούνταν με 2 γρόσια και 3 παράδες ετησίως και ήταν ως το 1882-1888 ανάμεσα στις 10 φτωχές οικογένειες του Δολού. (Ο αδελφός του Δημήτριος Παγούνης επειδή ήταν πρωτότοκος είχε μεγαλύτερη κτηματική περιουσία). Με την προσθήκη του δωματίου (οντά) θυμάμαι αμυδρά το καινούργιο ταβάνι του) αύξησε τον κτηματικό του φόρο σε 18 γρόσια ετησίως.

Το 1896 που και η οικογένειά τους είχε μεγαλώσει έχτισε το τωρινό μας σπίτι, που δεν ξέρουμε ως πότε θα μείνει κι αυτό ορθό και ανοιχτό, αφού εμείς τα 2 τελευταία παιδιά του περάσαμε τα 80. Στο παλιό μας εκείνο σπίτι μετά το 1896, που χτίστηκε το καινούργιο, έμενε η Τσάντα της Ξάνθης και από άγνωστη αιτία μια νύχτα κάηκε κι αυτή μαζί του.

Για το γενεαλογικό δέντρο της οικογενειάς Παγούνη έχουμε τα εξής στοιχεία:

α. Στον κεντρικό ναό του Αγίου Νικολάου Δολού υπάρχει εντοιχισμένη υπέρθυρα στην κυρία είσοδο του ναού, πλάκα με σκαλισμένα τα ονόματα της επιτροπής ανεγέρσεως του ναού κατά το έτος 1812 μεταξύ των οποίων αναγράφεται και ο πρόγονος των Παγουνάων Γιώτης Παγούνης.

β. Με το όνομα Παγούνη αναφέρεται στο Εκκλησιαστικό βιβλίο (1854-1887) στη σελίδα 41 μεταξύ των κατοίκων ομολόγων της Εκκλησίας Δολού ο Χρήστος Παγούνης με ομόλογο του έτους 1858, πιθανώς γιός του Γιώτη

Παγούνη.

γ. Στην ίδια σελίδα μεταξύ των οφειλετών προς την Εκκλησία. Επιτροπή με την επιγραφή «βερεσέδια» του έτους 1875 αναφέρεται ο Δημήτρης Παγούνης, αδελφός του Παναγιώτη Παγούνη με το ποσό 200 γρόσια.

δ. Ο Ευάγγελος Π. Παγούνης αναφέρει στο ημερολόγιό του του έτους 1912-1913 ως έτος γεννήσεως του το έτος 1860.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία και με την αντίστροφη μέτρηση υπολογίζουμε ότι τότε το 1860 το έτος γεννήσεως του Ευαγγέλου Παγούνη ο πατέρας του Ευαγγέλου Παγούνη, Παναγιώτης Παγούνης θα ήταν 25-30 ετών και τοποθετούμε το έτος γεννήσεως του στο έτος 1830. Και με τον ίδιο συλλογισμό ο πατέρας των αδελφών Δημήτρη και Παναγιώτη που πρέπει να ήταν ο Χρήστος Παγούνης και πρέπει να γεννήθηκε το έτος 1800, ο δε Γιώτης Παγούνης, αυτός που αναγράφεται στην είσοδο της Εκκλησίας, πατέρας του Χρήστου Παγούνη πρέπει να γεννήθηκε κάπου μεταξύ 1765-1770 δηλαδή το 1812 που ήταν στην επιτροπή ανεγέρσεως του ναού, πρέπει να ήταν 45-50 ετών κάπως γέροντας, αν υπολογίσουμε ότι εκείνα τα χρόνια, ελάχιστα άνθρωποι ζούσαν πάνω από 60 χρόνια.

Και αφού μπήκαμε και στην περιοχή των οικογενειακών γενεαλογικών δέντρων ας πάμε και λίγο παραπέρα στο πνευματικό δυναμικό της οικογενειάς του Ευαγγέλου Παγούνη.

Κι αυτή η προσπάθειά μου ας αποτελέσει, και νομίζω ότι μπορεί και πρέπει να αποτελέσει, ερεθισμα και για άλλους να ψάξουν και να βρουν στοιχεία για τους προγόνους τους για να έχουν μια ωραία και ζωντανή οικογενειακή εικόνα.

Με βάσεις οικογενειακές που αναγράφηκαν από πατέρα (Ευαγγ. Παγούνη) πτυχίου της Μεγάλης του Γένους Σχολής της Πόλης) και από μάνα Κωνσταντά κόρη του σοφού δασκάλου του Μανβία (Μανβία Καρακίτσα) σε σύνολον επιζώντων σήμερα απογόνων 50 περίπου ατόμων τα 26 ανήκουν στο πνευματικό δυναμικό του Δολού (απογόνους εξ αίματος και αγχιστείας με επιστημονική κατάρτιση: Καθηγητές 10, Δασκάλους 6, Μηχανικούς 3, Γιατροί 1, Φοιτητές 6, που σχεδόν όλοι τους βρίσκονται στις πτυχιακές τους εξετάσεις. (Συνεχίζεται)

ΔΟΛΙΩΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΕΝΑΣ ΓΑΜΟΣ ΣΤΟ ΔΟΛΟ

Του Ε. ΚΟΥΒΑΡΑ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Που να χωρέσουνε όλοι στο σπίτι. Το θυμάμαι σαν τώρα.

Οι πλησιέστεροι συγγενείς ανέβηκαν στον μεγάλο οντά. Εκεί έγινε και ο αρραβώνας.

Στη μέση ήταν στημένο το τραπέζι με το εικόνισμα, αναμμένο κεριά και το Ευαγγέλιο με τα δαχτυλίδια μας. Μπροστά στο τραπέζι στέκονταν ο παπα-Λεωνίδα από το Δελβινάκι, δεξιά ο γαμπρός με το συγγενολόι του και ζερβά εγώ με τους δικούς μου. Ήμουν νυφούλα πέρδικα μπαμπούδομένη με σεγκούνια και σαγιάκια, ατζαλένια ντουλαμά, ομπόλια, τραχηλιά, τσιαπράκια, κεντημένη ποδιά και κάλτσες και λουστρίνια κοντούρες.

Αισθανόμουνε δεμένη. Είχα χάσει την λευτεριά που μου χάριζε το φουστάνι όταν κυνηγούσα τα ζωντανά στον λόφο ή σκαρφάλωνα στα λουμάκια να κόψω φράγματα για τον πλακό των χωραφιών.

Εγιναν τα αρραβωνιάσματα, οαλλάξαμε σταυρωτά τα δαχτυλίδια και ο κόσμος άρχισε να μας εύχεται και να με φυλάνε οι γυναίκες στο μάγουλο. Ρίχτηκε και μια τουφεκιά στον αγέρα για να μαθευτεί το γεγονός.

Ακολούθησε το κέρασμα με καπνό και τσιπούρο στους άντρες και γλυκά στις γυναίκες. Πέρασα με το δίσκο από όλους και ύστερα ήρθε το αρραβονομπόρεκο στο σινί σε μικρά κομμάτια που μοιράστηκε σε όλους.

Ύστερα όλοι μαζί με τα λαλούμενα παίζοντας και τραγουδώντας ξεκινήσαμε για την εκκλησιά. Σταθήκαμε κάτω από τον μεγάλο πολυέλαιο. Το θυμάμαι σαν τώρα.

Χτύπησαν οικαμπάνες, άναψαν τα κεριά άρχισαν οι ψάλτες και ο παππά Λεωνίδα ευλόγησε τα στεφάνια μας. Ήτανε όλο το χωριό και καλεσμένοι από τα γύρω χωριά.

Ύστερα από τη στέψη ξεκινήσαμε πάλι με τα βιολιά για το σπίτι. Σταθήκαμε στην κάτω αυλή και από τα παράθυρα μας ρίξανε ρύζι, σιτάρι ζαχαρκά και δεκάρες που μάζωναν οι κοπέλες και τα παιδιά για γούρι. Άρχισαν να παίζουν τα βιολιά και ακολούθησαν τα τάματα. Οι κοπέλες τραγουδούσαν:

Πέζε νύφη... δεν πεζέω
θέλω τάμα να πεζέω
τάμα από τον...

σε κάθε στροφή ζητούσαν τάμα από τα πεθερικά, συγγενείς και καλεσμένους.

Τότε πρόσφεραν διάφορα δώρα. Ένα δαχτυλίδι, μια ποδιά, ένα κεντημένο μανδήλι, ένα τσαπί, μια τσιαλοκόπα, ένα ρουτί, ένα ζωνάρι, σκουλαρίκια, ένα δικέλι και πράγ-

ματα χρήσιμα στο νοικοκυριό και τα χωράφια.

Τάμα από τον αντράδερφο... και αυτός απαντούσε: Ένα τσαπί και ένα δικέλι. Οι κοπέλες αντίλααν: Της το λέμε δεν το θέλει. Όσοι είχαν έτοιμα τα δώρα τα έδιναν τότε. Για όσους δεν τα είχαν έτοιμα τους τραγουδούσαν:

Κάλιο πέντε και στο χέρι
παρά δέκα και καϊτέρει.

Όταν τέλειωσαν τα τάματα μούδωσαν μια κουλούρα. Τραγουδούσαν τρεις φορές:

Ρίξε νύφη την κουλούρα
ρίξε και την κολιαντίνα κ.τ.λ.

Σε κάθε φορά ύψωνα την κουλούρα στον αέρα και στο τέλος την έριξα στον κόσμο. Την έπιασε ο Ηλίας ο Μαλάμης. Την έκοψε κομμάτια και τη μοίρασε στον κόσμο. Ύστερα μπήκαμε στο σπίτι. Το σπίτι μικρό δεν τους χώρεσε όλους. Ο γαμπρός ανακατώθηκε στους καλεσμένους και εγώ ξεμπαρμπουλώθηκα και καμάρωνα σούσα στη γωνιά με τα μάτια στο σιάδι. Ο κόσμος έπινε, έτρωγε τα κέρασματα, έκανε μουαμπέτι τα βιολιά έπαιζαν και οι γύφτοι τραγουδούσαν. Έπιναν κρασί και τσιπούρο από την ντραμπουζάνα που ήταν κάτω από το τραπέζι και έλεγαν ευχές. Χαϊρλίδικα, καλορίζικα, να προκόψουν, ενώ κάτω στην αυλή άλλοι χόρευαν.

Αυτό συνεχίστηκε μέχρις αργά. Ύστερα συνώθηκαν οι σουφράδες κι ο κόσμος έτρωγε το κοκκινιστό, το μυρωδάτο πιλάφι με κομμάτια από κρέατα στο φούρνο, σπλήρες, και τυριά. Το γλέντι συνεχίστηκε όλη τη νύχτα και στις 10 το πρωί την άλλη μέρα. Στα καζάνια άχνιζε το πιλάφι, τα αυγομπόρεκα και τα ζεστά ψωμιά.

Θυμώμαι μια στιγμή που άρχισαν να χορεύουν οι συμπεθέροι να τραγουδάει ο Λευτέρης Γκαϊνταλής από το Ορεινό με ωραία δυνατή φωνή και συρούμενο:

Κίνησα μέρα Τρίτη
Πήγα στου παππά το σπίτι
Βρίσκω τσιότρη κρεμασμένη
Και την παπαδιά αλλαγμένη.
Την τσιότρη την αδειάζω.
Και την παπαδιά αγκαλιάζω.
Ερχέτ' ο παππάς απ' τ' αμπέλι
Με φορτόξυλο στο χέρι
Και δε μούδωσε πολλές
Εβδομήντα δυό ξυλιές.
Αχ ο μαύρος δεν μπορώ να τις
μετρήσω.

Για τον Αι-Χριστόφορο —το παλληκάρι του χωριού τον ονομάζει— μου λέει ότι την παραμονή το απόγευμα κόσμος πολλός ανέβαινε στο παρεκκλήσι με τα ζώα φορτωμένα μπουκλιά με νερό και κρασί, τα λαγάνια και κουβέρτες και βέργες με κοκορέτσια. Διανυκτέρευαν και έτρωγαν εκεί πάνω. Την άλλη μέρα γινόταν η λειτουργία ενωρίς το πρωί και το μεσημέρι κατέβαιναν όλοι. Τους καρτερούσαν τα

Πόσες μπρος και πόσες πίσω.

Αυτά και πολλά άλλα τραγούδια θυμάται η θειάκο Λότη. Κουρασμένοι και μισομεθυμένοι συνεχίζει η θειάκο, άρχισαν λίγοι λίγοι να φεύγουν, αφού είχαν πει και τον πρωινό πατσιά. Έναν πατσιά σκορδάτο και μυρωδάτο που τον θυμώμαι μέχρι σήμερα. Τον είχε τοιμάσει ο Μανώλης Λατσούνας με την μάνα του την Ελένη από το βράδυ.

Την τρίτη μέρα του γάμου πήγαμε γαμπροσσί στο σπίτι σας. Μας φιλούσε η μάνα σου η Αρχόντω με τη συνουδά της Ευγένω.

Ήταν και η αδελφή σου η Μαρίκα με τον Γιάννη Γκαμπράνη. Εσείς είσαταν παιδιά και ο πατέρας σας στην Πόλη. Φάγαμε, τραγουδήσαμε και χορέψαμε. Ήταν του Αι-Μηνά που γιόρταζε και ο πατέρας σου ο Νώντας. Δεν θα ξεχάσω το αυγομπόρεκο στο σινί που μας φέρανε στο τέλος.

Το πανηγύρι του γάμου βάσταξε από Πέμπτη σε Πέμπτη μια ολόκληρη βδομάδα. Σήμερα τέτοι γάμοι δεν γίνονται. Παίρνουν τη νύφη και που μ' είδες που σ' είδα. Οι νιώτεροι τα ξέχασαν αυτά. Η παράδοση μας πεθαίνει. Ύστερα από την βδομάδα η νύφη πήγαινε στ' αμπέλια και τα χωράφια κι ο γαμπρός στη δουλειά του ή στην ξενιτιά.

Ρωτάω τη θειάκο αν θυμάται κανένα γάμο που άφησε εποχή στο χωριό. Αναμοχλεύει τη μνήμη της. «Αμ πως! τέτοιος γάμος ήταν του Νίκου του Θανόπουλου. Το μεγάλο ψίκι που ξεκίνησε για τις Ποντικές με φέρει την Τασία ήταν 100 ζώα. Η στέψη έγινε στην εκκλησιά κι ο γάμος στο σπίτι τους». Ένας γάμος που έμεινε αξεχάστος στη μνήμη της θειακολόπης.

Ρωτάω τη θειάκο αν θυμάται κανένα γάμο που άφησε εποχή στο χωριό. Αναμοχλεύει τη μνήμη της. «Αμ πως! τέτοιος γάμος ήταν του Νίκου του Θανόπουλου. Το μεγάλο ψίκι που ξεκίνησε για τις Ποντικές με φέρει την Τασία ήταν 100 ζώα. Η στέψη έγινε στην εκκλησιά κι ο γάμος στο σπίτι τους». Ένας γάμος που έμεινε αξεχάστος στη μνήμη της θειακολόπης.

Την ρωτώ για άλλα πανηγύρια του χωριού και περιγράφει το πανηγύρι του Αι Χριστόφορου, των τριών αρχόντων (Ιεραρχών) και του Αι-Λιά. Πανηγύρια ανεπανάληπτα λίγα.

Για τον Αι-Χριστόφορο —το παλληκάρι του χωριού τον ονομάζει— μου λέει ότι την παραμονή το απόγευμα κόσμος πολλός ανέβαινε στο παρεκκλήσι με τα ζώα φορτωμένα μπουκλιά με νερό και κρασί, τα λαγάνια και κουβέρτες και βέργες με κοκορέτσια. Διανυκτέρευαν και έτρωγαν εκεί πάνω. Την άλλη μέρα γινόταν η λειτουργία ενωρίς το πρωί και το μεσημέρι κατέβαιναν όλοι. Τους καρτερούσαν τα

όργανα και τα βιολιά. Τραγουδώντας επισκέπτονταν τα σπίτια που γιόρταζαν με τη σειρά όπου τους κερνούσαν και έλεγαν ευχές. Αυτό διαρκούσε μέχρι τις 2 η ώρα. Το απόβραδο χτυπούσε η καμπάνα κι ο κόσμος έβγαινε στην καστανιά όπου άρχιζε ο χορός μέχρις αργά τη νύχτα. Τη δεύτερη μέρα γινόταν η λειτουργία στον Αι-Νικόλα. Μαζεύονταν όλα τα χωριά. Στο τέλος της λειτουργίας γλεντούσαν και χόρευαν κάτω από την καστανιά. Χόρευαν με τη σειρά. Πρώτοι οι μεγαλύτεροι και οι παντρεμένοι και ύστερα οι νεώτεροι και τα παιδιά σε δυο και τρεις διπλές. Αυτό δεν γίνεται σήμερα, όλοι μικροί μεγάλοι μπαίνουν στο χορό δίχως τάξη.

Την Τρίτη ημέρα το απόγευμα χτυπούσε και πάλι η καμπάνα και μαζεύονταν όλοι οι χωριανοί. Ήταν η δικιά μας μέρα δίχως ξένους. Μας κερνούσε η Κοινότητα και χορεύαμε μέχρις αργά. Όποιος έσερνε το χορό πλήρωνε και τα όργανα. Αυτό ήταν το καλύτερο πανηγύρι στο Πωγώνι με πολύ και καλό κόσμο, όλοι κεφάτοι και χαρούμενοι. Ποιος να χορέψει καλύτερα.

Ένα άλλο πανηγύρι Δολιωτικό ήταν των Τριών Ιεραρχών, των τριών Αρχόντων. Γινόταν στο παλιό σχολείο. Τα θρανία μαζεύονταν απανωτά γύρω στην αίθουσα και εκεί καθόμασταν όλοι. Τα παιδιά έλεγαν ποιήματα και τραγούδια. Μαγειρεύαμε στα Αμέλικα και τρώγαμε στο σχολείο. Εκεί στη μέση γινόταν κι ο χορός. Οι παντρεμένες φορούσαν τα σεγκούνια και οι κοπέλες φουστάνια. Κάποτε το βράδυ έπαιζαν και κανένα θέατρο μέσα στο σχολείο.

Το πανηγύρι του Αι-Λιά γινόταν στο Εξωκλήσι στο Γκουβερνιό. Τα δυο χωριά ενώνονταν και πηγαίναμε παρέες παρέες με τα ζώα και άλλοι περπατώντας. Εκεί γινότανε χαμός. Μετά τη λειτουργία ψήναμε τα μανάρια και κάτω από τα δένδρα άδειάζαν πολλές τσίτσες με κρασί και τσιπούρο. Φέρονε τροφήμα, τυριά φρέσκα, ψητά και ότι είχαμε.

Μέρες αξεχάστες λέει ανασταζόντας η θειάκο. Στα λέγω αυτά για να τα θυμάσαι. Τώρα όλα γίνονται νερόβραστα. Και τα λίγα πανηγύρια που γίνονται το καλοκαίρι δεν έχουν την παλιά ομορφιά. Δεν έχετε να διασκεδάσετε.

Αυτά ήταν τα λόγια της Λότης εν συντομία. Ας τα θυμόμαστε τουλάχιστον και ας τα επαναλάβουμε για να τα μαθαίνουν οι νεώτεροι.

Μάιος 1992

Ε. Ε. ΚΟΥΒΑΡΑ

ΕΚΕΨΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

Το γιόρτασαν κανονικά

Όταν τα Χριστούγεννα πήρα τηλέφωνο στο καφενείο για να ευχηθώ χρόνια πολλά, διεπίστωσα πως το γιόρταζαν κανονικά.

Ο Τάκης Τζιόβας, λόγω της ρομαστικής του γιορτής, είχε το λόγο και όλοι λίγο πολύ ήταν στα κέφια τους.

Δε χρειάζονται λοιπόν και πολλοί για να περάσεις καλά, αρκεί αυτοί οι λίγοι να συμφωνούν και όλα πάνε καλά.

Κι αυτό έγινε.

Καλότυχο!

Ξέρετε τι πάει να πει έξω να χιονίζει ακατάπαυστα, όλα να είναι κάτασπρα και μέσα στο καφενείο μαζεμένοι μια παρέα όλοι γύρω από το αναμμένο τζάκι να απολαμβάνουν το θέαμα κουτσοπίνοντας και καλαμπουρίζοντας, διηγώντας ιστορίες και παθήματα περασμένων εποχών με πρωταγωνιστές χωριανούς που δε βρισκόταν σήμερα στη ζωή; Καλότυχια, πραγματικά όσους απόλαυσαν αυτές τις στιγμές.

Πρωτοφανής κακοκαιρία

Τυχεροί στην ατυχία του αποκλεισμού τους μερικοί από τους χωριανούς μας που πήγαν να γιορτάσουν την πρωτοχρονιά στο χωριό. Αναβέρομαι στις οικογένειες Γιάννη Φωτόπουλου, Τάκη Τζόβα, Θανάση Στάμου, Χρυσούλας Κούρου, Χρήστου Σελιώτη, Φόρη και Γιώργο Κωσταρά, Ντίνα Κουτσομπίνα.

Απόλαυσαν μοναδικές χειμωνιάτικες μέρες με πολύ-πολύ χιόνι, σαν τον παλιό καιρό.

*

Από ένα μέχρι δυο και τρία μέτρα ακόμη έφτασε το ύψος του χιονιού.

Η αιτία του μεγάλου ύψους δεν ήταν μόνο το ακατάπαυστο χιόνι που έπεφτε μέρα και νύχτα, αλλά και το ανεμοσούρι που το έφερνε από τη Νεμέρτσικα.

Έτσι το γκρέιντερ όταν έφθασε στην παλιόμουρσα, δεν μπορούσε να συνεχίσει, λόγω του μεγάλου ύψους του χιονιού και επέστρεψε. Χρειάστηκε να περάσουν τρεις μέρες για να έρθει φορτωτής να συνεχίσει το έργο.

*

Το ύψος του χιονιού στον Αγιάνη, έφτασε μέχρι τα κάγκελα της μάντρας. Στο τσουμπάρι τα δυο μέτρα με αποτέλεσμα όταν ο Αχης και ο Πάνος θέλησαν να παν με τα πόδια στη Βο-

στίνα, αναγκάστηκαν να κάνουν τσουλήθρα για να βρεθούν κάτω στο δρόμο του λάκκου.

*

Μπροστά στο σπίτι του Κουτσομπίνα σχηματίστηκε λόφος από χιόνι καθώς το μάζευε ο φορτωτής για να φτάσει μέχρι του Κωσταρά που βρισκόταν αποκλεισμένο το αυτοκίνητο του Στάμου. Ίσως το καλοκαίρι να το βρούμε εκεί.

*

Ευτυχώς που βρέθηκαν αυτές τις δύσκολες μέρες και αρκετοί νέοι και βοήθησαν στο άνοιγμα των εσωτερικών δρόμων για να επικοινωνούν οι χωριανοί.

Αποκλεισμένη στο σπίτι της θα έμενε και η Καλλιόπη, από το χιόνι που έπεσε από τον τσίγκο της σκεπής, αν ο Φόρης με το Στάμο και τον Τάκη δεν δούλευαν μισή μέρα να της ανοίξουν δρόμο. Δύσκολα πολύ για τις μοναχικές γυναίκες.

Όσον αφορά την αγαπημένη μας Ευγένω, αυτήν την έχει αναλάβει ο Γιώργο Ντόντης.

Ευτυχώς έτυχαν ψωνισμένες, λόγω των εορτών, από το ενδιαφέρον κάποιων χωριανών που φρόντισαν γι' αυτές. Αξίζουν συγχαρητήρια σ' όλους.

*

Ακέφαλο —χωρίς πρόεδρο— έμεινε τις κρίσιμες μέρες των χιονοπτώσεων το χωριό. Ο Πρόεδρος αποκλείστηκε στο στάβλο του στο Δελβινάκι. Τον αντικατέστησε όμως επάξια ο αντιπρόεδρος Τάκης Τζιόβας, ασχέτως αν χρειάστηκαν να περάσουν αρκετές μέρες αποκλεισμένοι —παρά τα συχνά τηλεφωνήματα— έως ότου έρθουν τα μηχανήματα. Φαίνεται ότι η φωνή του προέδρου εισακούεται καλύτερα.

*

Το χιόνι τόπους-τόπους δεν λείει ακόμη να λιώσει αν και έχουν περάσει πάνω από δυο μήνες, το συντηρεί η ξαστεριά που το παγώνει, αλλά και το νέο που πάλι μας επισκέφτηκε (22 και 23 Φεβρουαρίου, 1-6 Μαρτίου και πάλι λέγοντας). Απελπισία και απογοήτευση πλάκωσε πάλι τους χωριανούς. Δε θα δούμε άνοιξη φέτος μονολογούν.

Μάλλον δεν έχουν δικιο, γιατί όπως φαίνεται ο χειμώνας είναι όψιμος. Κουράγιο λοιπόν και υπομονή. Θα περάσει κι αυτός.

Πολλές απουσίες

Το κυνίμι παλαιότερα ίσως να έφερνε μια ισορροπία στο οι-

κόστημά μας με την πληθώρα θηραμάτων που υπήρχε.

Σήμερα όμως φέρνει το αντίθετο αποτέλεσμα: ανισορροπία μέχρι εξαφάνιση. Τα συμπεράσματα κάθε χρόνο και πιο απογοητευτικά. Καιρός ν' αρχίσει να μας προβληματίζει σοβαρά.

Αν είχαμε τον τρόπο να μετρήσουμε τα φετινά αποτελέσματα, θα καταμετρούσαμε πολλές απουσίες.

Αλήθεια τι έγινε άραγε μια αρκούδα που κάποτε βρισκόταν στην περιοχή μας;

Να την σημειώσουμε στις απουσίες; Καθόλου παράξενο: μάλλον βέβαιο θα έλεγα.

Το Β' πακέτο Ντελόρ

Πολύ λόγος και μεγάλη κινητοποίηση παραγόντων παρατηρείται τελευταία για τη συμμετοχή πολλών περιοχών στο Β' πακέτο Ντελόρ.

Η Ήπειρος και ιδιαίτερα οι παραμεθόριες περιοχές μας, πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα.

Λόγοι εθνικοί, οικονομικοί και αναπτυξιακοί, επιβάλλουν την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων. Είναι ευκαιρία να βρούμε από την απομόνωση.

Ας το προσέξουν οι Ηπειρώτες-Γιαννιώτες βουλευτές. Ας φροντίσουν το κομμάτι της πίτας να είναι και μια φορά για μας μεγάλο, όχι να παίρνουμε πάντα τα ψιχουλά.

Υπάρχει άμεσος ανάγκη να αναζωογονηθεί ο τόπος. Μήπως και κάποτε ξημερώσει και για μας.

Είναι και ο πρώτος

Μάθε τέχνη κι άσπηνε... αυτό ακολουθεί κι ο αγαπητός Πάνος Κούρος.

Μέσα σε λίγα χρόνια, με την αγάπη του για τη μαστορική (χιτσιμάτα, σοβατίσματα, μετά, ταβάνια κ.λ.π.), εξελίχτηκε σε αρχιμάστορα. Εάν δε λάβει κανείς υπόψη του και τον αέριο χαρακτήρα και ήθος του, είμαστε σίγουροι, πως όσον καιρό ασχοληθεί με αυτή τη δουλειά, θα είναι επιτυχημένος.

Δε χρειάζεται λοιπόν να ψάχνετε για μαστόρους σ' άλλα χωριά. Τηλεφωνείτε στο 31.586 και ο Πάνος με το Λία θα σας εξυπηρετήσουν. Να είστε σίγουροι.

*

Στο συνεργάτη μας Μιχάλη Κολυβάκη που επέστρεψε από το νοσοκομείο, στο σπίτι του υγιής μετά από μια περιπέτεια που είχε με την υγεία του, του ευχόμαστε ολόψυχα περαστικά και σιδερέ-

νιος. Τον περιμένουμε με αγάπη στην καθιερωμένη του στήλη.

Υπενθύμιση Α'

Στις αγαπητές οικογένειες Παντελή Παππά, Κώστα Λιοντόπουλου και Λευτέρη Μούστου, υπενθυμίζουμε πως ο χειμώνας βαδίζει προς το τέλος του, ας ετοιμάσουν σιγά-σιγά τις βαλίτσες τους, ο κούκος όπου να 'ναι θα ακουστεί. Μην πανικοβάλεστε από τις ειδήσεις για την κακοκαιρία. Σας περιμένουμε με πολύ αγάπη.

Υπενθύμιση Β'

Επειδή η νέα μας έκδοση -επικοινωνία θα γίνει μετά ένα τρίμηνο, που ήδη το Πάσχα θα έχει παρθεί γι' αυτό θέλουμε να ευχηθούμε σ' όλους σας Καλό Πάσχα, καλές γιορτές και να σας υπενθυμίσουμε ότι το πανηγύρι εφέτος πέφτει Κυριακή δηλαδή ημέρα αργίας. Μπορείτε λοιπόν από τώρα να προγραμματίσετε μια επίσκεψη από το Σάββατο που προβλέπεται να αρχίσει το γλέντι.

(Για το Πάσχα είναι γνωστές οι αργίες και δεν χρειάζονται υπενθύμιση).

Σας περιμένουμε λοιπόν προς δόξαν της καλής παρέας και του φιλόξενου χωριού να επαναλάβουμε την περιουσιακή επιτυχία.

Καλή αντάμωση λοιπόν και καλά γλέντια.

«Τούτο μπίτησε κι άλλο πείτε το χορό καλά κρατέιτε».
Να μη χαλώμαστε...

«ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ»

Όργανο
του Εκπολιτιστικού
Συλλόγου Δολιού Ιωαννίνων
Καλή 52
Τηλέφωνο 32.564

- * -

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Χρήστος Τζόβας
Ιωάννης Μποντίνης
Αημίτσης Πότσης
Κώστας Μέξης
Φωτόπουλος Ιωάννης
Γεωργίου Μπαντίνης
Κωσταράς Δημήτριος

- * -

Χειρόγραφα που δημοσιεύονται ή όχι, δεν επιστρέφονται.

- * -

Οι ενυπόγραφες συνεργασίες εκφράζουν τις απόψεις εκείνων που υπογράφουν.

Από το κόψιμο της πίτας (6 Φλεβάρη 1993)

ΜΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΤΑ ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ

Μια αξιόλογη συλλογή, που αποτελείται από παλιές φωτογραφίες, αποσπάσματα πρακτικών, χρονογραφήματα, ανέκδοτα, περιστατικά με εμπειριστατωμένα σχόλια και επιμελώς αρχειοθετημένα, χάρισε στο σύλλογό μας ο Γιώργος Λιόλιος.

Το πλούσιο αυτό υλικό αρχίζει να δημοσιεύεται από το σημερινό φύλλο με σκοπό να γνωρίσουμε από κοντά πρόσωπα και γεγονότα που διαδραματίστηκαν κατά καιρούς στο χωριό μας.

Η χειρονομία αυτή του Γιώργου Λιόλιου, γνωστού για το ενδιαφέρον, την αγάπη του και τους αγώνες του για το χωριό είναι αναμφισβήτητα αξιέπαινη.

Τώρα που το σχήμα της εφημερίδας μας αλλάζει, παραχωρούμε με μεγάλη μας χαρά και συγκίνηση μόνιμο χώρο γι' αυτή τη συλλογή.

Σ' ευχαριστούμε πολύ αγαπητέ Γιώργο. Μας δίνεις κουράγιο να συνεχίσουμε τον αγώνα μας, πιστεύοντας πως «ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΜΟΝΟΙ ΜΑΣ», όπως πάντα μας έλεγε ο αείμνηστος Μήτσος Σακελάριος.

Ενθύμιον Αγίου Χριστοφόρου 9 Μαΐου 1930. Χορός στο χοροστάσι. Δεξιά διακρίνεται το σπίτι της Αγγέλως Νταλαμπέρη, νυν Μπέτζου και ο οβροός με το πεζούλι, που κάθονται οι άνδρες, σήμερα σ' αυτόν το χώρο είναι η πτέρνα. Πρώτος του χορού ο Γιάννης Κουτσαβέλης (γαμπρός Αφροδίτης Θυμιονάση). Καθήμενοι από δεξιά: 1... 2... 3... 4) Αθαν. Λατούνας, 4) Ο Ιερέυς του χωριού Παπά Γιάννης Αργύρης από Ποντίκες, 5)... 6) Γεώργιος Μοδάτος, 7) Δημ. Μοδάτος, 8) Πέτρος Θανάπουλος (Δημοδιδ.), 9) Χρ. Ζωΐδης (Ιατρός), 10) Παναγ. Λατσούνας, 11) Σταύρος Οικονόμου, 12) Δημ. Κουβαράς, 13) Ευάγγελος Κολέφας, 14) Νικόλ. Καρακώστας, 15) Αθαν. Θάνος (γιός του Γεράσιμου). Πίσω από τον οβροό γυναίκες από δεξιά: Τσάντα Εμ. Ζωΐδη, Τασία Ηγαυμενίδου, Τούλα Καρακίτσιου-Παπαϊωάννου, Όλγα Παπαδοπούλου Μπίλη - Ελένη Μανιώτη, Κων/νου Μουστοπούλου - Χριστοφ. Ζωΐδη, Λευκωθέα Παγούνη-Ζαχάρη, Τούλα Παπαγιώργη κ.άλ.

Από τη συλλογή ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΙΟΛΙΟΥ

Η ΣΥΝΤΑΓΗ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ

ΚΟΥΛΟΥΡΑ

1 κιλό αλεύρι
1½ κουταλάκι του γλυκού αλάτι
1½ κουταλάκι του γλυκού σόδα
2½ φλυτζάνια του τσαγιού χλιαρό νερό.

Βάζετε σε λεκάνη το αλεύρι, ανοίγετε στο κέντρο ένα λαχνάκι και ρίχνετε μέσα το αλάτι, τη σόδα και λίγο νερό. Τα ζυμώνετε επί 15 λεπτά όλα μαζί, προσθέτοντας λίγο-λίγο το νερό, έτσι ώστε η ζύμη να γίνει πολύ σφικτή. (Το νερό μπορεί να είναι λιγότερο από 2½ φλυτζάνια).

Βάζετε τη ζύμη σ' ένα ταψάκι, που το έχετε αλείψει με λάδι, και με την παλάμη σας την απλώνετε ώστε να καλύψει όλη την επιφάνεια του ταψιού.

Με ένα πηρούνι φτιάχνετε διάφορα σχέδια. Θερμαίνετε το φούρνο και την ψήνετε στους 180° Κελσίου επί 30 έως 35 λεπτά.

Κ. ΜΕΣΗΣ

Οικονομική διαχείριση Εκπ/κού Συλλόγου Ιωαννίνων οικον. έτους 1992

Με τη λήξη του οικονομικού έτους 1992, σας κάνουμε γνωστό την οικονομική διαχείριση του Συλλόγου μας, που έχει ως εξής:

Α' ΕΣΟΔΑ (από 1-1-92 μέχρι 31-12-92)

1) Από Συνδρομές για το Σύλλογο και εφημερίδα	Δρχ. 317.780
2) Υπόλοιπο προηγούμενης χρήσεως	» 207.479
Σύνολο Εσόδων	» 525.259

Β' ΕΞΟΔΑ (από 1-1-92 μέχρι 31-12-92)

1) Εκτυπώσεις ταχυδρ. τέλη εφημερίδας	» 180.573
2) Συμμετοχή στο έργο και λειτουργία καφενείου β' δόση	» 126.000
3) Δωρεά γραφομηχανής και κουρτινών στο κοινοτικό γραφείο	» 65.730
4) Εκτύπωση μπλοκ αποδείξεων	» 5.000

Σύνολο Εξόδων » **377.303**

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΕΣΟΔΑ	Δρχ. 525.259
ΕΞΟΔΑ	» 377.303
Υπόλοιπο για τη νέα χρήση	» 147.956

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΤΗΣ ΑΝΩ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΤΟΥ ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ

Ο μέχρι σήμερα απολογισμός των χρημάτων, από τη δωρεά του κ. Μανώλη Παπαναστασίου, προς την Αδελφότητα Αθηνών για την επισκευή της άνω αίθουσας του καφενείου, έχει ως εξής:

Α' Έσοδα

Α' δόση Σεπ/ριο '92	500.000
Β' δόση Οκτ/βριο '92	350.000
Σύνολο	850.000

Β' Έξοδα

1) Αγορά νταβανιού - καθρόνια και μεταφορά από Ιωάννινα	Δρχ. 176.372
2) Σοφίσματα (γροέμισμα και κατασκευή)	» 265.000
3) Εξωτερική πόρτα και ένα κάγκελο	» 61.360
4) Κατασκευή νταβανιού-χωρίσματα-σοφατοπιά	» 145.000
5) Ηλεκτρολογική εγκατάσταση	» 118.000
Σύνολο	765.732

Έσοδα 850.000

Έξοδα 765.732

84.268 στα χέρια της επιτροπής του έργου.

Οι παραπάνω εργασίες έχουν τελειώσει τον Δεκέμβριο.

Απομένουν ακόμη αρκετές εργασίες, όπως τρεις εσωτερικές πόρτες, επτά παράθυρα, ελαιοχρωματισματα, το περιστύλιο του καφενείου κ.λ.π., όλα αυτά θα γίνουν, μόλις η Αδελφότητα αποφασίσει την αποστολή χρημάτων για τη συνέχιση του έργου.

Από την επιτροπή του έργου

«Νεκρές Πολιτείες του Πωγωνίου»

Το βιβλίο που έδειξε το δρόμο για επιστημονική έρευνα στην περιοχή Παλιοπωγωνίου

του Λεωνίδα Κουτσουμπιά

Το βιβλίο που μας φέρνει κοντά στις ρίζες μας

«Νεκρές Πολιτείες του Πωγωνίου»

Πωλείται στο βιβλιοπωλείο Αδελφών Λυγούρα

Μητροπόλεως 3 - Ιωάννινα

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΙΑΣ ΔΟΛΙΩΤΙΣΣΑΣ ΤΟ ΜΠΟΥΚΑΛΙ ΜΕ ΤΟ ΛΑΔΙ

Ταξιδεύοντας κάποια μέρα από το χωριό στα Γιάννενα, έτυχε να προπορεύεται ένα μεγάλο φορτηγό που ήταν ασφυκτικά γεμάτο με μπουκάλια από μπίρες και άλλα πολλά αναψυκτικά.

Το ακολουθούσαμε για αρκετή ώρα και αφηρημένη κοιτούσα την τέχνη της τοποθέτησης και την πληθώρα των μπουκαλιών.

Σε κάποια στιγμή όμως, το φορτηγό με τα πολλά μπουκάλια ξύπνησε μέσα μου μια παλιά πικρή θύμιση από τα τόσο στερημένα χρόνια μιας άλλης εποχής στο χωριό.

Τα χρόνια εκείνα έπαιρνε και έδινε το δανεικό.

Όταν μας έλειπε κάτι στο σπίτι, πηγαίναμε στην γειτονιά για δανεικό, είτε αυτό ήταν αλεύρι, ψωμί, αλάτι, λάδι, σπύρτα ακόμη και φωτιά δυο-τρία κάρβουνα στον μασιά για να προσανάψουμε.

Μόνο που το δανεικό έπρεπε να το ξαναδώσεις, γιατί αλλιώς αν το δανεικό ήταν αγύριστο δεν θα είχες πρόσωπο για να ξαναζητήσεις.

Έτσι και εγώ θυμάμαι με έστειλε η μάνα μου να πάρω δανεικό λάδι σε ένα μπουκάλι κατοστάρι όπως το λέγαμε, στην γειτονιά μας την θειάκω Νάσαινα, γιατί την άλλη μέρα ξημέρωναν απόκριες και θέλαμε να κάνουμε μπουρέκι.

Το κατοστάρι, το μπουκάλι ήταν το μοναδικό στο σπίτι. Το προσέχαμε σαν κόρη οφθαλμού, γιατί ήταν είδος πολυτελείας για την εποχή εκείνη.

Τρέμαμε στο άγγιγμά του μη πέσει και μας σπάσει. Κράτησέ το σφιχτά μη σου πέσει, ήταν τα τελευταία λόγια που άκουσα όταν μου το έδωσε στο χέρι η μάνα μου πριν φύγω.

Μέχρι να πάω στη θειάκω Νά-

σαινα σκεπτόμουν, θα την βρω εκεί, θα μου δώσει άραγες ή θα γυρίσω χωρίς το λάδι.

Με καλή καρδιά όμως μου γέμισε το μπουκάλι η θειάκω Νάσαινα και μου είπε «να μου το φέρεις πάλι σε κανά δυο μέρες πάλι στο ίδιο μπουκάλι».

Ο παιδικός ενθουσιασμός μου όμως με έκανε να χαρώ τόσο που πήγα στο σπίτι μου χορεύοντας.

Μπερδεύτηκα σε μια πέτρα σκόνταψα και το μπουκάλι μου ξέφυγε από τα χέρια, έπεσε κάτω, έσπασε και χύθηκε όλο το λάδι.

Την τόση μου χαρά διαδέχτηκε η πίκρα για την τριπλή ζημιά που είχα κάνει.

Πρώτον που έσπασα το μπουκάλι, δεύτερον που το λάδι πήγε χαμένο και το μπουρέκι έμεινε και τρίτον που όταν οικονομούσαμε λάδι, δεν θα είχαμε το ίδιο μπουκάλι για να το δώσουμε πάλι στην θειάκω Νάσαινα που μου είχε πει «στο ίδιο μπουκάλι».

Καθώς αναλογιζόμουν όλα αυτά και το μάτι μου είχε βαρεθεί να βλέπει τα πολλά μπουκάλια του φορτηγού, το φλας που άναψε ο οδηγός για να στρίψει δεξιά με συνέφερε στην πραγματικότητα.

Η απάντησή που έδωσα για όλα αυτά, ήταν αλήθεια πόση ανόητη και τιποτένια, ήταν η τόση μου πίκρα από το σπάσιμο του μπουκαλιού με το λάδι.

Ποτέ δεν θα μπορούσε η παιδική μου φαντασία να σκεφτεί την αφθονία της τωρινής εποχής τόσων πολλών μπουκαλιών καθώς και την κατανάλωση των παντός είδους αγαθών που το σπασμένο μπουκάλι και το χυμένο λάδι θα ήταν σήμερα μια σταγόνα στον ωκεανό.

Δολιώτισσα

ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ LEADER

Το πρόγραμμα LEADER έχει φτάσει στο στάδιο της υλοποίησης. Στις 8 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στην Νομαρχία Ιωαννίνων, στην οποία προήδρευσε ο Νομάρχης και παραβρέθηκαν οι Δήμαρχοι Δελβινάκιου και Κόνιτσας, εκπρόσωποι της εταιρείας «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.», υπηρεσιακοί παράγοντες και εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων φορέων.

Εγινε ενημέρωση των φορέων για το πως θα προχωρήσει η εκτέλεση αυτού του προγράμματος και συγκεκριμένα επισημάνθηκε ότι μέσα σ' ένα μήνα θα πρέπει να υπογραφούν οι συμβάσεις με την εταιρεία «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.» και σε τρεις μήνες από την υπογραφή της σύμβασης θα πρέπει να αρχίσουν οι εργασίες.

Επίσης τονίστηκε ότι το πρόγραμμα θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα στην τριμηνιαία προθεσμία που είναι η 31η Δεκεμβρίου του 1994.

Όσον αφορά για το χωριό μας μέχρι στιγμής που γράφεται η εφημερίδα, έχουν υπογραφεί οι συμβάσεις της κοινότητας και για τα δύο έργα (μετατροπή σχολικού κτιρίου σε ξενώνα και αξιοποίηση της Χαράδρας «Κουβαρά»), καθώς επίσης και η σύμβαση του Φοίβου Κουβαρά για την ανέγερση τουριστικών καταλυμάτων. Αναμένεται και η υπογραφή της σύμβασης του Χριστόφορου Κωσταρά.

Πιστεύουμε ότι όλοι οι φορείς θα καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να ολοκληρωθούν τα έργα αυτά που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη του χωριού μας και της περιοχής γενικότερα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

— Πέθαναν στην Αθήνα όπου και κηδεύτηκαν, ο Ελευθέριος Παρθενίου τον Δεκέμβριο και η μητέρα του Ανδρόμαχη Παρθενίου τον Μάρτιο.

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο Σπύρος Βλάχος.

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα η Αφροδίτη Ζωΐδη.

Η εφημερίδα μας εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια στους δικούς τους.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

Σπύρος Ιωάν. Βλάχος

Αυτές τις μέρες κλάψαμε εδώ στην Αθήνα έναν ακόμα 70χρονο Δολιώτη, που η αγιάτρευτη αρρώστεια του τον άρπαξε από την οικογένειά του, το Σπύρο Ιωάν. Βλάχο.

Το τέλος της γερμανικής κατοχής τον βρήκε πολιτικό πρόσφυγα στην Ουγγαρία, όπου έζησε πάνω από 30 χρόνια και εδημιούργησε οικογένεια. Και πάντα περίμενε και λαχταρούσε την επιστροφή του στην Ελλάδα.

Και η ευλογημένη εκείνη μέρα ήρθε πριν από 10 σχεδόν χρόνια και ήρθε και εγκαταστάθηκε στο Μαρούσι κοντά στα κορίτσια του και τους γαμπρούς του και στα 6 εγγόνια του που όλοι τους τον λάτρευαν. Και πάντα φρόντιζε να βρίσκει ευκαιρία να επισκέπτεται το Δολό, που έζησε τα παιδικά και νεανικά χρόνια κι έφαγε το ψωμί του.

Το τελευταίο εξάμηνο όμως, κάτι δεν πήγαινε καλά. Ήταν μια κατάσταση που φάνηκε η αγάπη που έτρεφαν στο σύζυγο, στον πατέρα και στον παππού η γυναίκα του, οι κόρες του και τα εγγόνια του.

Εξη μήνες η γυναίκα του και οι κόρες μοιράζονταν τον πόνο της αγιάτρευτης αρρώστειας του ξημεροβραδιάζοντας στο κρεβάτι του πόνου του στο Νοσοκομείο, όπου νοσηλεύονταν, φροντίζοντας να τον κάμουν ελαφρότερον.

Αλλά η μοίρα δεν το θέλησε και η αρρώστεια νίκησε όλες τις ανθρώπινες θυσίες της οικογένειάς του και τους τον πήρε από κοντά τους.

Ας είναι ελαφρύ το χέμα της Αττικής που τον σκεπάζει κι ο χρόνος ας απαλύνει τον πόνο σ' όλη του την οικογένεια.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ ΜΑΣ

— Ζήκος Κούρος Δρχ. 50.000
— Πέτρος Θανάπουλος Δρχ.

30.000

— Χριστόφορος Ζωΐδης (του Γεωργίου) Δρχ. 10.000

— Δημήτριος και Αγγαία Αναστασίου στη μνήμη του αδελφού τους Βασίλη Κούρου Δρχ. 20.000.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

1) Μαρία Βασιλείου Ζέρβα στη μνήμη του συζύγου της Δρχ. 10.000

2) Τούλα Μάνθιου στη μνήμη των γονέων της Γεωργίου και Ουρανίας Δρχ. 5.000

3) Οικογ. Αθανασίου Μπαλωμένου - Νόρας Λιόλιου και Βασιλάκη στη μνήμη του παππού τους Παναγιώτη και γιαγιάς Ελεονώρας Δρχ. 20.000

4) Οικογ. Λεωνίδα Κουτσουμπίνου στη μνήμη Βασιλείου Βάσση Δρχ. 10.000

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστώ πολύ όλους τους συγγενείς μου, χωριανούς και φίλους που μου συμπαραστάθηκαν τόσο σε κάθε μου ανάγκη στο χωριό, όσο και τώρα που βρίσκομαι στο Γηροκομείο στα Γιάννενα.

Πηνελόπη Εξάρχου

ΡΙΞΑΝΕ ΛΑΔΙ ΣΤΟ ΛΥΧΝΑΡΙ

— Παπαδημητρίου Γεώργιος του Δημητρίου Δρχ. 5.000
— Παπαϊωάννου Ιωάννης » 2.000
— Χαρπαλής Πέτρος » 8.000
— Σιούλας Παναγιώτης » 3.000
— Κουτσουμπίνου Ντίνα » 2.500
— Βάσσης Δημήτριος » 2.500
— Γκότζιος Θεόδωρος » 1.000
— Μπακόλας Κων/νίνος » 3.000
— Καρακίτσον Σπύρον » 2.000
— Λιόλιος Ιωάννης » 10.000
— Αναστασίου Δημήτριος » 3.000
— Αναστασίου Κων/νος » 3.000
— Ξυνόγαλος Ιωάννης » 3.000
— Μπότσικος Πάυλος » 2.000
— Μπότσικος Λάζαρος » 1.000
— Γουρδούκης Βασίλειος » 1.000
— Μάνθιου Τούλα (στη μνήμη των γονέων της Γεωργίου και Ουρανίας Δρχ. 2.000
— Οικογ. Αθανασίου Μπαλωμένου - Νόρας Λιόλιου και Βασιλάκη Δρχ. 10.000
— Εξάρχου Πηνελόπη » 1.000

ΧΙΟΝΙΑ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ

του ΔΗΜ. ΒΑΡΛΑΜ

Παίρνοντας αφορμή από τα φετινά χιόνια, έρχονται νοερά στο νου μου οι χειμώνες των παιδικών μου χρόνων. Τότε οι χειμώνες ήταν πιο βαριόι, τα χιόνια άφθονα και συνεχόμενα και τα χωριά μας αποκλεισμένα για πολύ καιρό ίσως και μήνες, γιατί υπήρχαν ελάχιστα μηχανήματα και μέχρι να φθάσουν σ' απομακρυσμένα χωριά μας περνούσε καιρός αλλά πάλι έριχνε χιόνι και ξανάκλεινε ο δρόμος και μόνο με τις βροχές ή τον ήλιο του Μάρτη έλιωναν τα χιόνια κι άνοιξαν οι δρόμοι.

Τα χωριά, αυτά τα χρόνια έσφιζαν από ζωή, τόσο απ' ανθρώπους όσο και από πολλά ζώα.

Ο κάθε νοικοκύρης όμως έκανε το κουμάντο του από νωρίς σε τροφές και για τους ανθρώπους και για τα ζώα και τον χειμώνα του γλέντούσε.

Οι αγροτικές δουλειές σταματούσαν για καιρό. Αφού περιποϊόταν το ζώα τους μαζεύονταν γύρω από τα τζάκια κατά παρέες, όπου έκαigan χοντροκούτσουρα, έψηναν καρύδια, έφαχναν παπαδιές, έτρωγαν ψημένα σόκα και συκοματίδες κι έπιναν τοίπουρο ή γλυκό κρασί που υπήρχαν άφθονα σε κάθε σπίτι. Οι γεροντότεροι διηγόνταν ιστορίες και παραμύθια, γιατί ούτε τηλεοράσεις υπήρχαν, ούτε και ραδιόφωνα εκτός από ελάχιστες περιπτώσεις.

Εμείς τα παιδιά χορταίναμε χιονόπολεμο κι άλλα παιχνίδια με τα χιόνια και γενικά όλοι μας απολαμβάναμε το χειμώνα με τα χιόνια του και ζούσαμε εφαρμόζοντας την λαϊκή παροιμία «Ο καλός ο νοικοκύρης το χειμώνα χαίρειται».